

УДК: 330

Ірназаров Д. Т., аспірант,
Кобець О. П., здобувач освіти,
Київський національний університет
технологій та дизайну

РОЗВИТОК СМАРТ-ЕКОНОМІКИ В СУЧАСНИХ НАЦІОНАЛЬНИХ СИСТЕМАХ ПІД ВПЛИВОМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ: ТЕНДЕНЦІЇ, ВИКЛИКИ ТА МОЖИВОСТІ

Використання штучного інтелекту сприяє розвитку смарт-економіки, підвищує ефективність національних систем та стимулює інновації, що відображається в результаті на зростанні економічного потенціалу країни та її конкурентоспроможності в світі. Питання наявних викликів, з якими стискається смарт-економіка національних систем при використанні штучного інтелекту дозволить отримати цікаві відповіді та змоделювати глибоке розуміння переліку можливих складностей, що мають вплив на розвиток смарт-економіки національних систем при використанні штучного інтелекту, а саме [1; 5]:

Етика та прозорість - забезпечення етичного використання штучного інтелекту в економіці, включаючи захист приватності та уникнення дискримінації.

Економічні нерівності - можливе поглиблення економічних нерівностей через втрату робочих місць у певних секторах та концентрацію вигоди в руках тих, хто має доступ до технологій штучного інтелекту.

Кібербезпека - захист від кібератак та зловживання штучним інтелектом у фінансовій системі та інших галузях.

Тренди на ринку праці - адаптація працівників до змін вимагає нових навичок і навчання для роботи з штучним інтелектом та автоматизованими системами.

Регулювання інновацій - розробка відповідного законодавства та регуляції для ефективного контролю над впровадженням штучного інтелекту в економіку [2; 4; 7].

Доступність технологій - забезпечення того, щоб користувачі та підприємства з різних секторів економіки мали рівний доступ до інструментів штучного інтелекту.

Проаналізувавши вищезазначені виклики, можна сформулювати більш глибоке розуміння того, які кроки можуть бути вжиті для ефективного впровадження штучного інтелекту в смарт-економіку сучасних національних систем. Також, для успішного впровадження цих технологій необхідно враховувати деякі ключові аспекти, такі як: міжнародне співробітництво (важливо співпрацювати з іншими країнами та міжнародними організаціями для розробки стандартів, регуляцій та нормативів у галузі штучного

інтелекту); розвиток людського капіталу (необхідно інвестувати в навчання та підвищення кваліфікації працівників для успішного використання штучного інтелекту в економіці); етичність і прозорість (необхідно розробляти та дотримуватися етичних норм у використанні штучного інтелекту, забезпечуючи прозорість та відповідальність у прийнятті рішень); економічність і соціальна відповідальність (важливо забезпечити доступність технологій штучного інтелекту для всіх шарів суспільства та враховувати соціальні наслідки впровадження нових технологій); кібербезпека і приватність даних (потрібно приділяти велику увагу захисту від кібератак та забезпеченню конфіденційності та захищеності особистих даних).

Отже, використання штучного інтелекту в сучасних національних системах в тому числі, відкриває і безліч можливостей для покращення ефективності інновацій та конкурентоспроможності. До переваг, що сприяють розвитку смарт-економіки в сучасних національних системах при використанні штучного інтелекту можна віднести такі здобутки, як [3; 6; 10]:

- підвищення продуктивності - автоматизація рутинних завдань і оптимізація процесів завдяки штучному інтелекту дозволяє підвищити продуктивність національних економічних систем;

- оптимізація прийняття рішень - аналіз великих обсягів даних та прогнозування на основі штучного інтелекту допомагає управлінцям та політикам приймати кращі рішення на основі об'єктивної інформації;

- розвиток нових галузей - штучний інтелект створює можливості для розвитку нових галузей, таких як індустрія 4.0 (Четверта промислова революція - поняття, що означає розвиток і злиття автоматизованого виробництва, обміну даних і виробничих технологій в єдину саморегульовану систему, з як найменшим або взагалі відсутнім втручанням людини у виробничий процес) медична діагностика, автономні транспортні системи тощо;

- покращення якості життя - застосування штучного інтелекту у різних сферах, включаючи охорону здоров'я, освіту, екологію та громадську безпеку, може призвести до покращення якості життя громадян;

- стимулювання інновацій - штучний інтелект створює сприятливе середовище для інновацій, стимулюючи дослідження та розвиток нових технологій;

- збільшення конкурентоспроможності - країни, які активно використовують штучний інтелект у своїй економіці, можуть збільшити свою конкурентоспроможність на глобальному ринку [8; 9].

Загалом, використання штучного інтелекту в сучасних національних системах може сприяти створенню більш інноваційного, ефективного та стійкого економічного середовища. Зрештою, штучний інтелект має великий потенціал для трансформації економічних систем і сприяння створенню

смарт-економіки, але його використання повинно бути збалансованим і враховувати потреби суспільства та екології.

Література

1. Барановський С. В. Стратегія розвитку штучного інтелекту в Україні: монографія / А. Київ: ППШ, 2023. 305 с.
2. Гуржій Т. Інформаційне право: виклики гібридної війни / Т. Гуржій // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. К.: 2018, № 4, С. 16–26.
3. Костенко О. В. Аналіз національних стратегій розвитку штучного інтелекту / О. В. Костенко // Інформація і право. - 2022. - № 2. - С. 58-69.
4. Ольшанська О. В. Концепція віртуального підприємства та його особливості в умовах смарт-економіки / О. В. Ольшанська, П. В. Пузирьова // Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації : тези доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 6 жовтня 2023 року / ред. О. В. Ольшанська. – Київ : КНУТД, 2023. – С. 204-205.
5. Павліха Н. Розвиток та регулювання штучного інтелекту в Україні у воєнний та повоєнний періоди: сучасні тенденції та перспективи / Н.Павліха // Цифрова економіка та економічна безпека. - Київ, 2023. - С. 105-111.
6. Піжук О. І. Штучний інтелект як один із ключових драйверів цифрової трансформації економіки / О.І.Піжук // Економіка, управління та адміністрування. 2019, № 3(89), С. 41-46.
7. Пузирьова П. В. Актуалізація інформаційних технологій як чинника розвитку та підтримки смарт-економічних процесів в інноваційній сфері / П. В. Пузирьова, С. Синиця // Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації : тези доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 6 жовтня 2023 року / ред. О. В. Ольшанська. – Київ : КНУТД, 2023. – С. 76-78.
8. Пузирьова П. В. Засади використання штучного інтелекту в інвестиційно-фінансовій сфері / П. В. Пузирьова, Д. Ірназаров, О. Халіляєва // Управління бізнес-процесами та технологічними інноваціями в сучасних умовах та в післявоєнний період = Management of business processes and technological innovations in the current context and in the post-war period : збірник тез доповідей Міжнародної наукової конференції, м. Київ, 10-11 жовтня 2023 року. – Ч. 2. – Київ : НТУ, 2023. – С. 136-139.
9. Пузирьова П. В. Смарт-економіка: невід’ємна складова у відновленні та реалізації промислового потенціалу України в післявоєнний період / П. В. Пузирьова // Імперативи економічного зростання в контексті реалізації глобальних цілей сталого розвитку : тези доповідей III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, м. Київ, 10 червня 2022 року. – В 2-х т. – Т. 1. – Київ : КНУТД, 2022. – С. 205-208.
10. Рамазанов С. К. Штучний інтелект і проблеми інтелектуалізації: стратегія розвитку, структура, методологія, принципи і проблеми / С. К. Рамазанов, А. І. Шевченко, Є. О. Купцова // Artificial intelligence. - 2020. - № 4. - С. 14-23.